

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

15
Butlletí
informatiu
2013

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

experiència

Menjar ecològic als serveis municipals de Göteborg

Göteborg, situada a la costa oest de Suècia, és la segona ciutat més important del país. Amb prop de mig milió d'habitants, ocupa una superfície de 450 km² i forma part d'una vasta regió verda.

Des de l'any 2004, l'Ajuntament de Göteborg s'ha proposat incrementar la presència d'aliments frescos i ecològics en el menjar que es prepara als serveis municipals. El municipi fa arribar uns 19 milions d'àpats anuals a prop de 600 menjadors públics situats en centres educatius i socials, sense comptar els àpats que se serveixen a domicili. Atès el gran volum de compres que fa, l'Ajuntament és un gran consumidor d'aliments, cosa que el situa en una posició privilegiada per a poder incidir positivament tant en la salut pública com en el medi ambient.

L'Ajuntament de Göteborg es proposa millorar els hàbits alimentaris de la població i contribuir a una economia més sostenible oferint menjar ecològic als serveis municipals.

Amb aquest projecte de menjar ecològic, es vol fomentar la sostenibilitat a llarg termini i reduir l'impacte mediambiental en totes les fases de la cadena, és a dir, en la producció, el transport, la manipulació i la gestió dels residus. Amb això, a més de millorar d'una manera significativa la qualitat de vida de la població, es potencia la producció ecològica i l'economia de proximitat. S'estima que la indústria alimentària genera una tercera part de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

El caràcter transversal d'aquest programa ha portat l'Ajuntament a crear el Grup de Suport Local, integrat per funcionaris de diferents àrees (salut, medi ambient, educació, comerç, atenció al consumidor, etc.) i per representants de diverses ONG i entitats com ara la Societat Sueca per a la Conservació de la Natura o l'organització Global Picnic, entre d'altres.

Amb vista a portar a terme aquesta iniciativa, s'ha dissenyat un pla d'acció amb propostes innovadores per a introduir àpats ecològics en els menjadors municipals i afavorir un canvi d'hàbits en la població. Algunes de les actuacions han consistit en la confecció (continua a la pàg. 2)

editorial

L'any 2012 hi ha hagut un canvi al capdavant de la Secretaria de l'Associació. Els relleus a les institucions són una ocasió propícia tant per a fer balanç de l'etapa anterior com per a establir les línies de futur.

El llegat que ens deixa Pilar Figueras és haver sabut sumar els esforços de moltes persones per a donar vida a una Associació que avui no coneix límits i que continua creixent i mostrant al món una manera diferent d'entendre l'educació a la ciutat. Una proposta que implica persones i líders polítics d'arreu del món, que comparteixen una visió de l'educació que no solament dóna sentit a la tasca que desenvolupa aquest Secretariat, sinó també a la de moltes ciutats.

Diem adéu, agraïts, a la Pilar; reconeixem la tasca que ha dut a terme i li desitgem èxit en tot allò que es proposi d'ara endavant. La seva capacitat de treballar amb passió i dedicació i d'assolir metes sense caure en l'autocomplaença són algunes de les seves virtuts que hem après.

Per consolidar la feina feta i afrontar nous (continua a la pàg. 3)

Menjar ecològic als serveis municipals de Göteborg

d'una estratègia de comunicació adreçada als usuaris d'aquests serveis i als seus familiars, l'elaboració de menús amb menys presència de carn i més verdura i llegum, l'organització de campanyes de sensibilització i formació per al personal de cuina i altres treballadors d'aquests serveis, etc. En el cas concret de les escoles, s'han incrementat les activitats

curriculars orientades a promoure actituds favorables envers una alimentació sostenible i saludable i s'ha fomentat l'ús dels horts urbans.

Un sistema de compres centralitzat i les exigències de responsabilitat mediambiental i social imposades als proveïdors, permeten a

l'Ajuntament de Göteborg obtenir productes de qualitat a bon preu i, alhora, reduir l'impacte mediambiental. Ara bé, la prohibició d'emprar fertilitzants artificials i insecticides químics en els conreus orgànics fa que hi hagi menys collites. Si a aquest fet hi sumem les condicions climatològiques pròpies de Suècia a l'hivern, ens trobem que la producció ecològica de temporada disminueix i que augmenten els preus, la qual cosa dificulta assolir les fites fixades. Malgrat tot, des que es va engegar aquest programa, el percentatge d'àpats ecològics en els serveis municipals no ha parat de créixer, i actualment ja arriba al 22%; l'objectiu és arribar al 50% l'any 2013.

En aquest procés, la sensibilització de la ciutadania esdevé clau, per la qual cosa l'Ajuntament dona a conèixer l'evolució del projecte mitjançant l'elaboració d'un informe anual, que es publica a la pàgina web municipal. Per la seva part, els mitjans de comunicació s'han fet ressò de la iniciativa.

Més informació de l'experiència a la pàgina www.edcities.org

presenta: Ajuntament de Göteborg,
Departament de medi ambient

contacte: Sra. Ulla Lundgren
e-mail: ulla.lundgren@miljo.goteborg.se

xarxes de ciutats

★ IV Trobada de la Xarxa Àsia-Pacífic

Representants de 15 ciutats es van reunir a Gwangju el 16 i 17 d'octubre amb motiu de la IV Trobada de la Xarxa Àsia-Pacífic. Els assistents van debatre sobre "la Construcció d'una Ciutat Educadora sostenible". En aquesta direcció, cal esmentar la conferència d'un representant de la Comissió Nacional Coreana de la Unesco. També s'hi van tractar qüestions com ara la renovació de la Comissió de Coordinació de la

Xarxa o la viabilitat de dur a terme projectes de manera conjunta.

★ Trobada a la regió centreeuropea

Els dies 1 i 2 d'octubre, la ciutat de Katowice, seu de la Delegació Centreeuropea, va coorganitzar el Congrés Internacional d'Inclusió de Persones Sordes o amb Dificultats Auditives.

★ XI Trobada de la RECE

Gandia acollirà l'XI Trobada de la RECE, "Educació: una constant a la vida", del 16 al 18 d'octubre de 2013. Al llarg de les properes setmanes s'activarà el portal de la trobada: www.ciudadaseducadorasgandia.org

★ Trobada de la Xarxa Portuguesa

Évora va acollir una nova trobada de la Xarxa Portuguesa el passat 19 d'octubre. Al llarg de la jornada, es van avaluar les activitats que ha

dut a terme la xarxa durant el període 2010-2012 i es va debatre sobre la renovació de la Comissió de Coordinació i el funcionament dels grups temàtics, entre altres qüestions. També es va escollir la ciutat de Braga com a seu del V Congrés Portuguès de Ciutats Educadores, previst per al mes de maig de 2013.

Més informació a www.edcities.org

entrevista

Sra. Somjai Suwansupana

Alcaldessa de Phuket, Tailàndia

Quin benefici aporta a la seva ciutat el fet de formar part de l'AICE?

Pertànyer a l'Associació brinda a la ciutat una oportunitat única per a intercanviar experiències amb altres ciutats d'arreu del món i fomentar el treball en xarxa entre els governs locals i el món acadèmic.

Quines idees li ha aportat la seva participació en el XII Congrés de l'AICE "Medi Ambient Verd, Educació Creativa"?

Del Congrés de Changwon, ens emportem a la nostra ciutat la idea de fomentar la participació de l'alumnat i la societat civil en la preservació del nostre patrimoni cultural i en la protecció del medi ambient; així com també la necessitat de promoure una opinió pública més oberta a un model de ciutat més sostenible, saludable i creatiu.

Quines són actualment les àrees d'acció prioritària de la ciutat de Phuket?

En aquests moments, els reptes més importants que afronta Phuket són la millora del rendiment escolar, la gestió integrada dels residus sòlids i la implantació del Pla de Desenvolupament Local per als propers cinc anys.

Pel que fa al primer repte, tractem de transmetre a l'alumnat habilitats i coneixements bàsics i una actitud positiva envers la formació permanent per tal que

esdevinguin ciutadans de ple dret de la nostra monarquia constitucional democràtica.

Amb relació al segon, l'Ajuntament treballa amb la societat civil en la reducció dels residus sòlids que es generen per tal d'evitar que la planta incineradora local ultrapassi la seva capacitat de processament.

Finalment, l'objectiu principal del Pla de Desenvolupament Local de Phuket se centra en la construcció d'una ciutat creativa a través de la promoció d'un desenvolupament, una cohesió social i una qualitat de vida més alts, l'impuls d'una bona governança i de la seguretat, i la preservació de la nostra identitat.

Com promou Phuket la participació ciutadana?

Estem compromesos amb l'apoderament i la participació de la ciutadania. Promovem la participació de la societat civil en diferents accions municipals com ara el Pla de Desenvolupament Local de Phuket per als propers cinc anys. Durant la implantació, el seguiment i l'avaluació del Pla, tindrem en compte el parer dels actors socials. A més, abans de la finalització del Pla de Desenvolupament Local, se celebrarà una audiència pública.

Estem plenament convençuts que aquest enfocament participatiu ens permetrà atendre millor les necessitats locals i reforçar els lligams de cooperació amb la societat civil.

Ens pot explicar de quina manera la ciutat promou la protecció del patrimoni cultural i el sentit de pertinença de la ciutadania?

L'Ajuntament treballa amb la societat civil en la revitalització del nucli antic, en la conservació de l'estil sino-portuguès dels edificis històrics i en la preservació del nostre patrimoni cultural tradicional per fer de Phuket un focus d'interès cultural.

Per a assolir aquest objectiu, fomentem l'apoderament de líders comunitaris amb vista a treballar freqüentment en una iniciativa mútuament beneficiosa, d'acord amb la filosofia d'economia suficient ideada per l'actual rei de Tailàndia, Rama IX.

Un exemple d'aquesta acció conjunta és la celebració cada mes de febrer des de 1998 del Festival del Centre Històric de Phuket. Durant

editorial

reptes, treballarem de forma responsable i proactiva, amb actitud dialogant per a avançar aprenent de les diferències i resguardant l'equilibri dins l'Associació. La consciència i vocació de servei públic serà la nostra carta de navegació. Igualment, treballarem amb realisme i serenitat per a concedir temps de maduració a les actuacions que volem impulsar en el marc del pla d'acció.

Us convidem a treballar en equip amb nosaltres per a continuar creant un patrimoni comú amb els vostres coneixements, els vostres programes i les vostres polítiques, ja que considerem que aquest és un actiu que, si es comparteix, es multiplica; fa avançar cadascuna de les ciutats individualment i el conjunt de la xarxa.

Per part nostra, continuarem treballant per reforçar les capacitats dels governs locals impulsant canals de comunicació multidireccionals, oferint oportunitats d'intercanvi i de reflexió, i brindant tribunes per a mostrar i conèixer bones pràctiques.

En aquesta etapa de transició, molts de vosaltres ens heu fet arribar de manera personal mostres de suport ferm i sòlid i us estem molt agraïts. Saber que compartim amb vosaltres el convenciment que l'educació és un motor de canvi, és una font d'estímul per a nosaltres.

Secretariat de l'AICE

c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

el festival els carrers d'aquesta zona de la ciutat es tanquen a la circulació; ciutadans i turistes poden passejar-hi tranquil·lament i assistir a desfilades d'època, concerts, actuacions infantils i juvenils, espectacles de llum, tasts de gastronomia local o comprar productes artesanals.

En tan sols 14 anys, el festival ha passat a ser un dels esdeveniments més importants de la ciutat i gaudeix d'un ampli suport popular.

Més informació a www.edcities.org

experiència

Acció policial comunitària: "Alta de Lisboa més Segura"

Un dels principals reptes de la Policia Municipal de Lisboa, ciutat amb prop de mig milió d'habitants, és la necessitat de desplegar un model d'actuació policial més obert i amb una participació més gran de la comunitat a la qual serveix.

El projecte es fonamenta sobre la base que la seguretat no és competència exclusiva de la policia i que la participació de la comunitat és important, tant en la identificació dels problemes com en la planificació, implantació i avaluació de les accions realitzades. Mitjançant actuacions de caràcter preventiu, es vol respondre d'una manera més eficaç a les necessitats de la població, crear una sensació de seguretat més gran i mantenir l'ordre públic.

Per a aquest projecte innovador, es va triar l'Alta de Lisboa perquè és una zona relativament nova, en la qual s'havien detectat problemes de seguretat i de manca de civisme, i alhora perquè existeix un teixit associatiu local consolidat disposat a fer front a aquests problemes juntament amb la Policia Municipal.

El Grup Comunitari de l'Alta de Lisboa (GCAL), format per representants de diverses ONG, associacions de veïns, empreses, i també per escoles, centres de salut, etc., es caracteritza per l'estreta vinculació i la diversitat dels seus membres. Això permet la implantació d'estratègies integrades que han de servir per potenciar els recursos existents en aquest barri de prop de 34.000 habitants, el 67% dels quals viuen en habitatges de protecció oficial i tenen un nivell socio-econòmic baix.

L'any 2010, el GCAL va crear un equip de treball específic per a tractar la qüestió de la seguretat. Es van organitzar grups amb la intenció de conèixer els principals problemes i preocupacions de la població, identificar les zones crítiques del barri i dissenyar estratègies d'intervenció. En les trobades hi van participar veïns, tècnics, coordinadors i directius d'organitzacions locals.

A partir de la diagnosi efectuada, es va dissenyar un pla de formació per als agents comunitaris, amb mòduls centrats a abordar, entre d'altres, qüestions com ara el model de policia comunitària, les relacions

Lisboa ha desplegat un projecte pilot d'intervenció policial que compta amb la col·laboració de la comunitat.

interpersonals, el coneixement del territori i de la diversitat cultural present, o tècniques de resolució de conflictes.

Un cop acabada la formació, l'equip de policia comunitària va començar a patricular a peu, la qual cosa ha permès intervenir en el territori en estreta col·laboració amb els agents locals i establir de forma progressiva una relació de major confiança amb la comunitat.

Atès l'èxit d'aquesta iniciativa, l'Ajuntament de Lisboa té previst estendre l'experiència a altres zones de la ciutat.

Més informació a www.edcities.org

**presenta: Ajuntament de Lisboa,
Policia Municipal - Nucli de Desenvolupament Estratègic**

**contacte: Sra. Mónica Diniz
e-mail: monica.diniz@cm-lisboa.pt**

saps que...

- ★ Ja han estat constituïts el Comitè Organitzador i el Comitè Científic del XIII Congrés Internacional de Ciutats Educadores que se celebrarà a Barcelona l'any 2014.
- ★ La segona itinerància de l'exposició "Ciutats Educadores: Accions Locals, Valors Globals" ja ha estat presentada a les ciutats de Paysandú i Rosario.
- ★ S'ha publicat el quart volum monogràfic de l'Associació, titulat "Ciutat, Medi ambient i Educació".
- ★ L'AICE ha participat en la segona conferència regional euromediterrània, "La ciutat: patrimoni viu", celebrada a Salé (Marroc) i en una jornada d'estudi sobre el paper de la ciutat educadora al servei del turisme cultural a Kairouan (Tunísia).
- ★ La propera Assemblea General tindrà lloc a Katowice el 15 de març de 2013 coincidint amb la reunió del Comitè Executiu.

les veus de les ciutats

1. Cozumel (Mèxic) ha ideat el programa **Agents OO Bullying** amb l'objectiu de dotar el professorat, les famílies i el mateix alumnat d'eines per a la prevenció de la violència en els centres escolars i de cercar la seva implicació.

2. L'Ajuntament de **Rumans d'Isèra (França)** incentiva la implicació del jovent amb la ciutat a través de la **Targeta Pop**: un contracte ciutadà pel qual els joves

col·laboren en accions comunitàries a canvi de descomptes en activitats de lleure i en establiments comercials.

3. Diversos departaments i secretaries de l'Ajuntament de **Santiago (Brasil)** contribueixen a la difusió transversal dels principis de la Carta de Ciutats Educadores entre la població escolar i adulta de la ciutat mitjançant el projecte **Smequinho**.